

Informasjon om stedlig tilsyn – til ledere og helsepersonell

ved Undersøkelsesenheten i Statens helsetilsyn.

HELSETILSYNET
tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Fra 1. januar 2012 fremgår plikten til å varsle av spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 a, og Statens helsetilsyns adgang til å foreta stedlig tilsyn av helsetilsynsloven § 2, sjette ledd.

Undersøkelsesenheten i Statens helsetilsyn har ansvaret for å følge opp varslene fra spesialisthelsetjenesten. Avdelingen består av jurister, og helsepersonell med ulik faglig bakgrunn og lang erfaring fra spesialisthelsetjenesten.

Varsling av alvorlig hendelse

Med alvorlig hendelser menes: *dødsfall eller betydelig skade på pasient hvor utfallet er særlig uventet i forhold til påregnelig risiko.*

Ved alvorlig hendelser skal Undersøkelsesenheten hos Statens helsetilsyn varsles ved e-post så raskt som mulig.

Helsepersonell fra Undersøkelsesenheten innhenter nærmere opplysninger om hendelsen via telefon og ber eventuelt om å få oversendt kopi av pasientjournalen.

Den innhentede informasjonen blir vurdert av oss i samråd med fylkesmannen. Vi vurderer om saken er tilstrekkelig opplyst, hvor komplisert hendelsesforløpet er, og hendelsens alvorlighetsgrad.

Statens helsetilsyn avgjør deretter om vi skal gjennomføre stedlig tilsyn, eller om det skal benyttes annen tilsynsmessig oppfølging, for eksempel fra fylkesmannen.

Vi oppretter vanligvis stedlig tilsynssaker mot helseforetaket, og ikke mot enkelte helsepersonell. Dersom det er aktuelt å vurdere enkeltpersoners handlemåte, vil de bli orientert i eget brev hvor dette tydelig framgår.

Hva er stedlig tilsyn?

Stedlig tilsyn er en metode Statens helsetilsyn benytter for å kartlegge og vurdere hendelsen, bakenforliggende årsaker, og hvordan virksomheten har lagt til rette for forsvarlig helsehjelp.

I forkant av stedlig tilsyn

Det er viktig at tilsynet skjer kort tid etter hendelsen mens de involverte husker så mange detaljer som mulig. Vi ønsker at det utnevnes en kontaktperson fra helseforetaket som kan bistå tilsynslaget med å organisere praktiske detaljer rundt tilsynsbesøket. Vi informerer virksomheten ved brev om at det er besluttet å gjennomføre stedlig tilsyn. Helseforetaket sender styrende dokumenter til oss for gjennomgang. Vi informerer om hvem vi ønsker å snakke med, og lager en plan for dagen. Virksomheten stiller et egnet møterom til disposisjon.

Stedlig tilsyn

Planen for et stedlig tilsyn ser vanligvis slik ut:

- Orienteringsmøte med ledelsen og involvert helsepersonell.
- Samtaler med involverte helsepersonell.
- Samtaler med ledere på ulike nivåer.
- Eventuelt et oppsummerende møte på slutten av dagen.

Dersom du blir innkalt til samtale med oss, kan det være greit å vite:

- Hensikten med samtalene er å få opplyst hendelsen best mulig, og gi tilsynslaget innsikt i sammenhengene rundt hendelsen.
- Du er fristilt fra taushetsplikten i din samtale med oss.
- Samtalene med involvert helsepersonell og ledere skjer enten enkeltvis eller i små grupper, avhengig av saken.
- Tilsynslaget vil ta notater under samtalen, men samtalen blir ikke tatt opp på bånd eller video.
- I noen få saker starter politiet etterforskning. Vi har en rådgivende rolle ovenfor dem, fordi politiet ikke har helsefaglig kompetanse.
- Det kan være lurt å forberede seg litt på forhånd, og eventuelt skrive ned notater rundt hendelsen som du kan ta med deg til samtalen.
- Det er anledning til å ha med en person under samtalen (kollega, tillitsvalgt, annen). Vedkommende skal være en støtte for deg, men er ikke en aktiv deltagende part i samtalen.
- Du er forpliktet til å møte til samtalen, men dersom det likevel skulle bli problematisk for deg å møte til personlig samtale, ber vi deg snarest ta kontakt med kontaktperson ved helseforetaket som kan formidle dette til Undersøkelsesenheten i Statens helsetilsyn.

Kontakt med pasient og pårørende

Statens helsetilsyn inviterer pasient og pårørende til en samtale med tilsynslaget dersom de ønsker det. Denne samtalen har også som formål å opplyse hendelsesforløpet, og høre pasient og pårørendes opplevelse av hendelsen.

Virksomheten har også et selvstendig ansvar for, og en plikt til, å følge opp pasient og pårørende og gi nødvendig informasjon i henhold til regelverket.

I etterkant av stedlig tilsyn

Statens helsetilsyn vil på bakgrunn av samtalene og dokumentene som er fremlagt, utarbeide en foreløpig rapport. I den foreløpige rapporten beskriver vi hendelsesforløpet og relevante organisatoriske forhold slik Statens helsetilsyn har oppfattet det. Eventuelt gjør vi også en hendelses- og årsaksanalyse, og foreløpig rettslig vurdering.

Virksomheten får tilsendt den foreløpige rapporten, og får anledning til å komme med kommentar til denne. Virksomheten skal sørge for at de som har vært til samtale i forbindelse med stedlig tilsyn skal få anledning til å uttale seg om rapporten. Pasient og pårørende vil også få tilsendt den foreløpige rapporten til kommentar, og kan også få innsyn i den skriftlige saksbehandlingen mellom helseforetaket og Statens helsetilsyn.

Statens helsetilsyn vurderer deretter om det foreligger brudd på helselovgivningen.

Endelig rapport vil bli sendt til virksomheten med kopi til pasient og pårørende. Virksomhetens ledelse skal sørge for at de involverte helsepersonell informeres om vurderingene i rapporten.

Spørsmål? Kontaktperson i helseforetaket eller din leder kan sette deg i kontakt med tilsynslaget.

Kontaktinformasjon Undersøkelsesenheten, Statens helsetilsyn:

E-post: postmottak@helsetilsynet.no

Telefon: 21 52 90 00

Postadresse: Undersøkelsesenheten, Statens helsetilsyn
Postboks 8128 Dep
0032 Oslo

Nettside: <https://www.helsetilsynet.no/no/Tilsyn/Undersokelsesenheten/>